

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

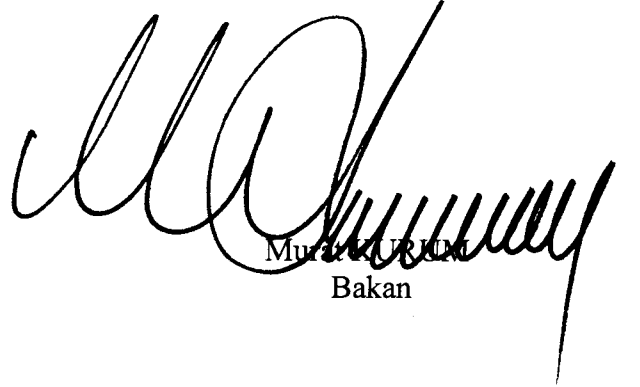
Sayı :30824082-610-15923351
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

16 Haziran 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

AĞRI MİLLETVEKİLİ
SAYIN NEJLA DEMİR'İN
TBMM 7/37934 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

SORULAR

Bingöl'ün Solhan ilçesine bağlı Elbaşı (Qasmon) Köyü'nde yıllardır çözilemeyen kanalizasyon altyapısı sorunu, yalnızca bir köyün değil, bir havzasının ekolojik ve halk sağlığı sorununa dönüşmüş durumdadır.

Elbaşı Köyü'nde kanalizasyon altyapısı bulunmadığı için tuvalet ve atık suları doğrudan Elbaşı Deresi'ne akmaktadır. Bu dere; Şerafettin yaylasından başlayarak Göksu Köyü, Elbaşı Köyü, Yeşilova Mahallesi, Yeni Mahalle, Solhan ilçe merkezi, Şimşirpınar ve Dilektepe Köyü güzergâhından geçerek Murat nehrine ulaşmakta, bahçe ve tarımsal sulamada yoğun biçimde kullanılmaktadır.

Dere boyunca çay bahçesi ve evlerin olmasına rağmen, balıkların özellikle sulama bendinin yapıldığı noktada ölmesi; üstelik bu noktanın Solhan Devlet Hastanesi'nin hemen yanı, Solhan Belediye Binası ile ilçedeki tek parkın yalnızca 250 metre ve etrafındaki evlerin 50 metre yakınında olmasına rağmen görmezden gelinmesi başlı başına bir trajedidir.

Geçmişte çocukların ve gençlerin yüzdüğü, piknik yapılan bir doğal alan olan dere, bugün kanalizasyon atıkları nedeniyle sağlıksız ve kullanılamaz bir hale gelmiştir. Kirli dere suyuyla sebze ve meyve üretimi yapılması, halk sağlığı açısından ciddi riskler barındırmaktadır.

Sorun bununla da sınırlı değildir. Solhan ilçe merkezinde dere üzerine yapılan sulama bendi, balıkların doğal göç yolunu kesmiş; özellikle yumurtlama dönemlerinde balıklar set önünde birikerek yaz aylarında oksijensiz kalıp toplu şekilde ölmektedir. Bent alanının hemen yanında evlerin, çay bahçesi, hastane ve belediye binalarının bulunması, yaşanan ekolojik krizi aynı zamanda ciddi bir çevresel sağlık sorununa dönüştürmektedir.

Köylüler ve mahalle sakinleri, yıllardır Solhan Belediyesi'ne, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'ne ve Kaymakamlığa hem yazılı hem sözlü başvurular yapmış olmasına rağmen, bugüne kadar kalıcı bir çözüm üretilmemiştir.

Elbaşı Deresi bugün ihmaller zinciri nedeniyle bir yaşam kaynağı olmaktan çıkmış, açık bir çevre ve halk sağlığı tehdidine dönüşmüştür. Bu sorun kader değil, açık bir kamu sorumluluğu ihmalidir.

Yurttaşlarımızın talebi nettir:

Kanalizasyon altyapısı acilen yapılmalı, atık sular arıtılmalı, dere üzerindeki bent yıkılmalı, dere balıkların geçişine uygun hale getirilmelidir.

Bu bağlamda;

- 1- Bingöl ili Solhan ilçesi Elbaşı (Qasmon) Köyü'nde kanalizasyon atıklarının doğrudan Elbaşı Deresi'ne akıtıldığı bilgisi Bakanlığınızın kayıtlarında mevcut mudur?
- 2- Elbaşı Deresi'nde bugüne kadar Bakanlığınız veya İl Müdürlüğü tarafından yapılmış su kalitesi, mikrobiyolojik kirlilik ve çevresel etki ölçümleri var mıdır? Varsa sonuçları nelerdir?
- 3- Solhan Devlet Hastanesi'nin hemen yanında ve Solhan Belediye Binası ile ilçedeki tek parka yalnızca 250 metre mesafede gerçekleşen balık ölümlerine rağmen yıllardır devam eden bu durumun görmezden gelinmesi ihmal değil midir? Sorunun çözülmesi ve ihmalsizlik ile ilgili soruşturulması için burada herhangi bir denetim yapılmamasının gerekçesi nedir?
- 4- Balık ölümlerinin yaşandığı sulama bendinin etrafındaki evlere yalnızca 50 metre uzaklıkta olmasına rağmen bu durumun halk sağlığı riski olarak değerlendirilmemesi hangi kurumsal ihmallerden kaynaklanmaktadır?
- 5- Kanalizasyon atıklarının dereye akmasının, halk sağlığı ve tarımsal sulama üzerindeki etkilerine ilişkin herhangi bir inceleme veya rapor hazırlanmış mıdır?
- 6- Elbaşı Köyü'nün kanalizasyon altyapısının yapılması ve atık suların arıtılması için Bakanlığınız tarafından planlanan veya yürütülen bir proje var mıdır? Yoksa gerekçesi nedir?
- 7- Söz konusu bent nedeniyle balık göçünün engellendiği ve toplu balık ölümleri yaşandığına dair Bakanlığınıza ulaşan şikâyet veya tespitler bulunmakta mıdır?
- 8- Bent nedeniyle oluşan ekolojik tahribatın giderilmesi ve balık geçişinin sağlanması amacıyla herhangi bir düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?
- 9- Elbaşı Deresi'nin geçtiği güzergâhta tarımsal sulama yapan köy ve mahallelerde ürün ve toprak sağlığına ilişkin bir risk analizi yapılmış mıdır?
- 10- Yıllardır süren bu çevre ve halk sağlığı sorununa rağmen sorumluluğunu yerine getirmeyen kamu kurumları hakkında Bakanlığınızca herhangi bir idari işlem başlatılmış mıdır?
- 11- Dere boyunca çay bahçesi ve yerleşim alanları bulunmasına rağmen ekolojik kirliliğin görmezden gelinmesi konusunda ilgili kurumlar tarafından bugüne kadar hangi işlemler yapılmıştır?
- 12- Solhan Devlet Hastanesi'nin hemen yanında yaşanan balık ölümlerinin çevresel sağlık açısından risk oluşturup oluşturmadığına dair Bakanlığınızın yaptığı bir inceleme var mıdır?
- 13- Belediye binasına bu kadar yakın bir bölgede meydana gelen ekolojik tahribatın uzun süre fark edilmemesinin veya müdahale edilmemesinin sorumluluğu hangi kurum veya idareye aittir?
- 14- Balık ölümlerinin yaşandığı sulama bendinin ruhsatı, denetimi ve çevresel uygunluğu

hangi kurum tarafından sağlanmıştır ve bu süreçte herhangi bir eksiklik tespit edilmiş midir?

- 15- Evlere 50 metre, hastaneye ise birkaç metre mesafede gerçekleşen ekolojik tahribatın insan sağlığı üzerindeki muhtemel etkilerine ilişkin bir risk değerlendirmesi yapılmış mıdır?

CEVAPLAR

Elbaşı Deresi'nde su kalitesi, mikrobiyolojik kirlilik ve çevresel etki ölçümleri yapıp yapılmadığı ayrıca sulama bendi nedeniyle toplu balık ölümleri olduğu ve balık göçünün engellendiği hususlarına ilişkin 03.03.2026 tarihi itibarıyla Bingöl Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'ne yapılmış herhangi bir başvuru, şikayet ve bu kapsamda yapılan bir tespit bulunmamaktadır.

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 'İl Özel İdaresinin görev ve başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının sorumlulukları' (b) bendinde "*İmar, yol, su, kanalizasyon, katı atık, çevre, acil yardım ve kurtarma; orman köylerinin desteklenmesi, ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetleri belediye sınırları dışında,*" yer alan hizmetlerin, il özel idaresinin görev ve yetkisinde olduğu hüküm altına alınmıştır.

Büyükşehir olmayan İllerde Köylerin Altyapısının Desteklenmesi (KÖYDES) Projesi kapsamında 2005-2025 yıllarında, Bingöl İli'ne toplam 779.752.402 TL ödenek gönderilmiştir. 2025 yılında 142.617.411 TL ödenek tahsis edilmiştir.

Bingöl İli'nin toplam köy yolu 5.393 kilometre olup, proje kapsamında köy yollarında; 2.325 kilometre asfalt yol, 2.162 kilometre stabilize yol, 1 kilometre beton yol, 1.658 kilometre onarım, 33 kilometre tesviye, 448.264 metrekaare parke taşı yapılmıştır. Sanat yapısı olarak; 39 adet köprü ve 955 adet menfez tamamlanmıştır. Bingöl İli'nin 1.038 köy ve bağlısı sulu yeterli içme suyuna sahiptir. 79 köy ve bağlısı ise yetersiz içme suyuna sahiptir. Proje kapsamında; içme suyu bulunmayan 154 köy ve bağlısına içme suyu tesisi kazandırılmış ayrıca 1.386 köy ve bağlı yerleşimlerinin içme suyu tesisleri yenilenmiştir. Sulama amacıyla ise 2 gölet ve 17 sulama tesisi ile 2.097 hektar alana hizmet götürülmüş ve bu hizmetlerden 1.631 vatandaş yararlanmıştır. Atıksu toplama işlerinde 38 köy ve bağlısında 18 adet atıksu projesi yapılarak 15.654 vatandaşa hizmet götürülmüştür.